

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахункової роботи
для студентів галузі знань 0305 “Економіка і підприємництво”
напряму підготовки 6.030504 “Економіка підприємства”
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
теоретичної та прикладної
економіки
Протокол № 7 від 07.02.2014 р.

Державне регулювання економіки. Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для студентів галузі знань 0305 “Економіка і підприємництво” напряму підготовки 6.030504 “Економіка підприємства” всіх форм навчання / Укл.: Дерій Ж.В., Зосименко Т.І. – Чернігів: ЧНТУ, 2014. – 18 с.

Укладачі: Дерій Жанна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент
Зосименко Тетяна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: Дерій Ж.В., завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки, кандидат економічних наук, доцент

Рецензент: Панченко О.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

Вступ	
1 Тематичний план навчальної дисципліни.....	4
2 Завдання для виконання розрахункової роботи.....	6
2.1 Загальні положення.....	7
2.2 Ситуаційні завдання	8
2.3 Задачі	12
3 Контрольні питання.....	15
Рекомендована література.....	16
Додаток А.....	18

ВСТУП

Державне регулювання економіки покликане забезпечувати її рівновагу і сталий розвиток. Конкретні напрямки, форми та масштаби державного регулювання економіки визначаються характером і гостротою економічних, соціальних, екологічних та інших проблем у будь-якій країні певного періоду. Трансформаційні перетворення, які відбуваються в сучасній українській економіці істотно змінюють зміст і характер державного регулювання економіки. В таких умовах на перший план виступають такі економічні елементи і важелі впливу як прогнозування та індикативне планування, розробка системи цільових програм та формування принципово нової фінансово-бюджетної та грошово-кредитної політики, інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності.

Для здійснення цього процесу необхідно мати висококваліфіковані кадри перш за все кадри економістів. У формуванні високоосвічених спеціалістів-економістів, які б відповідали вимогам часу, надзвичайно важливе значення має освоєння дисципліни “Державне регулювання економіки”. Вивчення даної дисципліни дасть можливість освоїти наукові основи раціонального розвитку і функціонування економіки України, сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки студентів, формуванню в них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем з позицій державних інтересів. Основна увага приділяється аналізу практики регулювання відносин власності, інвестицій, розвитку галузей матеріального виробництва, ринків праці й фінансів, зовнішньоекономічних зв'язків, охорони природи та раціонального природокористування.

Мета дисципліни – розкриття методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

Предметом дослідження дисципліни “Державне регулювання економіки” є економіка держави та напрями і механізми її регулювання.

Основні **завдання** дисципліни полягають у вивченні:

- сутності, мети і завдань державного регулювання економіки;
- теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави;
- методологічних основ, методів і засобів впливу держави на економічний та соціальний розвиток і соціально-економічні процеси;
- сутності, функцій, методології та методики соціально-економічного прогнозування, державного програмування і макроекономічного планування;
- особливостей державного регулювання різних сфер господарської та соціальної діяльності;
- світового досвіду державного регулювання економіки.

По закінченню вивчення дисципліни фахівець повинен:

знати:

- вади ринкового саморегулювання;
- основні моделі державного регулювання економіки;

- функції держави у сучасній економіці;
- сутність державної економічної політики, державного регулювання економіки;
- методи та інструменти державного регулювання економіки;
- систему органів державного регулювання економіки.

вміти:

– давати роз'яснення сутності державної економічної політики, функцій та ролі держави в макроекономічних процесах, пропонувати і обґрунтовувати визначення цілей та пріоритетів економічної політики, називати інструменти їх реалізації;

– демонструвати розуміння основних засад бюджетно-податкового, фінансового, соціального, зовнішньоекономічного законодавства та відповідних напрямів державної політики;

– орієнтуватись в основах функціональної та інституційної побудови ринку, окреслювати роль держави в економічній трансформації суспільства на шляху розвитку ринкових відносин, визначати сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави;

– визначати основні напрями державного регулювання економіки при певних ситуаціях в економіці країни та аналізувати ефективність методів державного регулювання;

– робити аналітичні висновки щодо порівняння систем державного регулювання економік різних країн.

Курс державного регулювання економіки ***базується на вивченні*** студентами політичної економії, економічної історії та історії економічних учень, мікроекономіки та макроекономіки, державного регулювання економіки, політології, права, історії України, соціології.

Вивчення навчального матеріалу дисципліни сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки спеціалістів, формуванню в них навичок самостійного науково-аналітичного опрацювання проблем з позицій врівноваження суспільних і державних потреб та інтересів.

1 Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни “Державне регулювання економіки” студент має ознайомитися зі структурою програми дисципліни, основними формами й методами навчання, видами й методами контролю знань. Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, семінарські (практичні) заняття, розрахункова, індивідуальна науково-дослідна та самостійна робота студента.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Державне регулювання як метод управління економікою
2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни
3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика
4. Структурна та інвестиційна політика
5. Науково-технічна та інноваційна політика
6. Державне регулювання підприємництва
7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
8. Державне регулювання цін та інфляції
9. Регіональна економічна політика
10. Соціальна політика
11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.

2 Завдання для виконання розрахункової роботи

2.1 Загальні положення

Для закріплення знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни “Державне регулювання економіки”, студент повинен виконати розрахункову роботу. Розрахункова робота є самостійним видом роботи студента, передбаченим навчальним планом вивчення курсу “Державне регулювання економіки”.

Мета виконання розрахункової роботи – поглиблене вивчення теоретичних питань курсу, набуття навичок роботи з різними джерелами інформації, реферативного викладення матеріалу, що вивчається, формування практичних навичок щодо оцінки соціально-економічної ситуації, застосування методів аналізу, прогнозування, планування, програмування і регулювання економічної системи з боку держави.

Розрахункова робота виконується після ретельного вивчення методичних вказівок щодо її виконання, розроблених викладачем для студентів та рекомендованої ним літератури. При виконанні розрахункової роботи студент повинен самостійно здійснити пошук наукової та аналітичної інформації; проаналізувати її; викласти власні думки; аргументувати їх.

Розрахункова робота виконується студентом самостійно за варіантом, номер якого відповідає останній цифрі залікової книжки.

Розрахункова робота складається з двох завдань: ситуаційного та практичного.

В розрахунковій роботі спочатку виконується ситуаційне завдання (згідно з вимогами), потім – задача (з нової сторінки).

Завдання для виконання даних питань наведені нижче.

Виконуючи розрахункову роботу, потрібно переписати завдання (ситуаційне завдання, умову задачі) і після цього давати відповідь, дотримуючись вказаної послідовності. Не можна застосовувати скорочення слів (термінів, понять), крім загальноновизнаних скорочень, зафіксованих у словниках, довідниках. Відповіді повинні бути повними, змістовними, конкретними і грамотними.

Розрахункова робота оформлюється на одній стороні аркуша формату А4 (210X297мм). Текст роботи розміщується по вертикалі аркуша з дотриманням полів: зліва – 25 мм (місце для підшивки), справа – 10 мм, зверху та знизу – 15 мм. Сторінки розрахункової роботи слід пронумерувати посередині верхнього поля.

В кінці роботи складається перелік використаної в процесі написання роботи літератури в загальноприйнятому порядку. Крім рекомендованої літератури потрібно використовувати й інші літературні джерела – статті з наукових журналів, газет, довідкову літературу, електронні джерела тощо.

Обсяг основної частини розрахункової роботи повинен бути близько 12-17 сторінок друкованого тексту, рекомендований шрифт для друкованого тексту Times New Roman, розмір шрифту 14, міжрядковий інтервал – 1,5.

В роботі обов'язково повинна бути титульна сторінка, зміст і література.

Зразок оформлення титульного аркуша розрахункової роботи з дисципліни “Державне регулювання економіки” наведений у додатку А.

Розрахункова робота виконується і подається для перевірки у термін, визначений навчальною частиною. На розрахунковій роботі має бути підпис студента та дата її виконання.

Своєчасно виконану розрахункову роботу студент подає на кафедру теоретичної та прикладної економіки університету для перевірки. Якщо робота відповідає вимогам методичних вказівок, то вона допускається до захисту. Якщо робота має серйозні зауваження, то вона повертається студенту для доопрацювання.

Якщо робота не буде повернута для подальшої доробки, студент зобов'язаний з'явитися до викладача й захистити її. Після захисту розрахункової роботи студент допускається до заліку (екзамену).

Розрахункова робота оцінюється: “зарахована”, “незарахована”. У разі незарахування розрахункової роботи вказуються причини цього.

Розрахункова робота може бути не зарахована у випадках:

- виконано не той варіант розрахункової роботи;
- ситуаційне завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань;

Незарахована розрахункова робота повертається студенту для виправлення недоліків. Після усунення вказаних недоліків необхідно повернути як незараховану розрахункову роботу, так і новий варіант виконання розрахункової роботи.

2.2 Ситуаційні завдання

За даним завданням студенти у відповідності зі своїм варіантом повинні розкрити зміст питання з використанням положень економічної теорії, історії економіки і економічної думки, макроекономіки, теорії державного регулювання економіки. На основі статистичних даних студенти аналізують, виявляють тенденції, узагальнюють, роблять висновки та обґрунтовують проблеми і перспективи розвитку певних сфер економіки України.

Розподіл ситуаційних завдань за варіантами наведено нижче. Користуючись виданнями підручників та навчальних посібників минулих років, потрібно пам'ятати, що інформація в деяких з них (окремих розділах, параграфах) може виявитись застарілою. Тому викладач може порадити користуватись додатково новими інструктивними матеріалами.

Дослідження виконується письмово, за необхідності текст супроводжується статистичними таблицями і їх аналізом, графіками, діаграмами тощо.

Обсяг ситуаційного завдання питання повинен становити 5-7 сторінок друкованого тексту формату А-4.

У відповідях на ситуаційні завдання необхідно у квадратних дужках вказувати використані при підготовці джерела (підручники, книги, журнали, статті й т. ін.) з зазначенням номеру за списком використаної літератури та сторінки(ок), напр.: [2, с. 15-16].

Рисунки або схеми в розрахунковій роботі нумеруються і розміщуються по тексту відповіді на ситуаційне завдання або виносяться в додаток.

Варіант 0

В якості експерта вивчіть наявний у світі передовий досвід переробки побутових відходів. Складіть з описом перелік таких методів. Проаналізуйте їх позитивні і негативні риси. Обґрунтуйте і запропонуйте найбільш ефективні і прийнятні з них (включаючи комбінацію варіантів) для умов України загалом та м. Чернігова зокрема.

Варіант 1

Наявність безлічі “фіаско ринку” є переконливим доказом необхідності і неминучості зростання ролі державного регулювання економіки.

У поданій нижче таблиці міститься перелік характерних “фіаско ринку”. Заповніть табл. 2.1, розкривши зміст та навівши конкретні приклади (по 2-3 для кожного випадку) вад ринкового саморегулювання.

Таблиця 2.1 – Перелік основних вад ринкового саморегулювання

Назва вади	Зміст вади	Приклади
Неспроможність конкуренції		
Неспроможність ринку забезпечувати людей суспільними товарами		
Проблеми екстерналій		
Проблеми розвитку фундаментальної науки й досліджень		
Проблеми соціальної сфери		
Несправедливий з соціальної точки зору розподіл доходів		
Проблеми грошового обігу		
Проблеми перспективного та прискореного розвитку економіки		

Варіант 2

Неповна зайнятість (безробіття) – постійна супутниця капіталістичного відтворення, починаючи з його машинної стадії розвитку. Існує безліч теорій і поглядів з цього зловбоденного питання, але від цього безробіття не зникає навіть у сучасному світі.

Оформіть власну експертну думку з цього питання, вивчивши необхідні матеріали в підручниках з Історії економічних вчень, підручник американських авторів “Економікс” і особливо пп.3 глави 23, Т.1 “Капіталу” К.Маркса.

На закінчення обґрунтуйте думку про можливість подолання безробіття в перспективі. Якщо це можливо в рамках капіталістичного відтворення, то за яких умов.

Варіант 3

Проведіть аналіз статистичних даних шляхом складання динамічних рядів з показників, що характеризують інвестиції в основний капітал української економіки в періоди:

- а) 1996-2005 роки;
- б) 2006-2012 роки.

Оформіть експертний висновок: про динаміку та обсяги інвестицій в ключові галузі економіки; про конкретні наслідки для розвитку економіки, що виявилися у динаміці ВВП та обсягів промислового виробництва, в коефіцієнтах оновлення та зносу основних фондів у різних сферах економіки (можливі й інші показники на розсуд). Які очікуються перспективи в частині нарощування інвестиційної діяльності в Україні?

Варіант 4

У західних літературних джерелах закономірності грошового обігу завжди пояснюють на основі рівняння обміну І. Фішера. Ім'я К.Маркса при цьому навіть не згадується.

Складіть аналітичний висновок щодо змісту формули К. Маркса про кількість грошей, необхідних в обігу (див. гл. 3, Т.1 “Капіталу”) та змісту “рівняння обміну” Ірвінга Фішера (див. “Купівельна сила грошей ..“, 1911 р.) на предмет їхньої спільності і відмінностей, відображення залежностей грошового обігу. На підставі цього сформулюйте висновок про справжнє авторство основної формули грошового обігу, що використовується в практиці регулювання грошової маси і понині.

Варіант 5

Переведення національної економіки на інноваційні засади розвитку – доленосний напрям економічної політики. На підставі щорічних статистичних матеріалів Державної служби статистики України складіть і проаналізуйте

таблицю даних по ключових позиціях, що характеризують стан, динаміку та тенденції розвитку інноваційної діяльності в українській економіці за останні 10 років. На закінчення аналітичної роботи обґрунтуйте свою думку про причини існуючого стану у сфері інноваційної діяльності, а також можливі шляхи її прискореного розвитку в країні.

Варіант 6

На основі щорічної інформації Державної служби статистики України згрупуйте в табличній формі дані про експорт та імпорт товарів в Україні за останні 4 роки (обсяги, питома вага, сальдо).

Оформіть експертний висновок з питань: стану, динаміки та якості торгового балансу, про основні позиції товарного експорту і товарного імпорту, про головних партнерів в частині зовнішнього товарообігу. Сформулюйте пропозиції щодо вдосконалення експортно-імпортного процесу.

Варіант 7

Підготуйте аналітичну записку по одному з регіонів (на вибір), в якій повинні міститися:

- а) аналіз природно-кліматичних, інфраструктурних та соціально-економічних умов (потенціалу) економічного розвитку;
- б) пропозиції стратегії диверсифікації та напрямів перспективного економічного розвитку;
- в) визначення “точок зростання” – провідних компаній, кластерів, технопарків, регіональних особливих економічних зон і т.п.

Варіант 8

Відомо, що стосовно ролі державного сектора в ринковій економіці відсутня єдність думок і у теоретиків, і у політиків.

Ґрунтуючись на даних Державної служби статистики України за останні три роки, оформіть експертний висновок:

- а) про частку, роль і динаміку розвитку держсектора у вітчизняній економіці в цілому і в ключових її сферах;
- б) про доцільність чи недоцільність зміни цієї частки та ролі держсектора в найближчі роки.

Варіант 9

Забезпечення стійкого і збалансованого економічного зростання є найважливішим завданням державного регулювання економіки в усіх розвинених країнах. На основі статистичних даних про щорічне зростання ВВП України складіть динамічні ряди показників економічного зростання національної економіки в 90-ті роки ХХ ст. і в 2000-і роки.

Проаналізувавши отримані ряди показників, підготуйте експертний висновок: про причини і глибину падіння ВВП в 90-і роки; про причини і чинники впевненого зростання ВВП за 2000-2008 роки; про перспективи можливого економічного зростання в період до 2015 року із зазначенням позитивних і негативних факторів.

2.3 Задачі

Виконуючи задачу, у роботі відображують весь хід розв'язання, всі розрахунки, а не тільки кінцеві результати. Потрібно також у розрахунках наводити одиниці вимірювання. Після розв'язку задачі необхідно дати відповіді на контрольні запитання.

Варіант 0

Уряд отримав позику за кордоном у сумі 500 млн грн. за річною ставкою 10 %. Ці кошти використано для реалізації інвестиційного проекту, який забезпечує щорічний приріст ВВП на суму 100 млн грн. упродовж кількох років.

Визначити:

- а) на скільки зросте державний борг?
- б) чи зросте чистий тягар боргу, який несуть громадяни цієї країни?

Варіант 1

Реальний ВВП розраховується двома методами – інфлювання та дефлювання, залежно від співвідношення розрахункового і базисного року. Вирішіть завдання з використанням обох цих методів:

а) метод інфлювання: розрахуйте реальний ВВП країни 1986 р. порівняно з базовим 2012 роком (100 %) , а також номінальне і реальне зростання ВВП, якщо дефлятор 1986 р. відносно 2012 р. становить 19,4 %.

Номінальні ВВП відповідно дорівнюють: 212,4 млрд. грн. од. за 1986 р. і 3166 млрд. грн. од. за 2012 рік.

б) метод дефлювання: базовий рік – 2012 р. (100 %). Номінальний ВВП цього року дорівнює 3166 млрд. грн. од. Номінальний ВВП 2013 р. дорівнює 12487 млрд. грн. од. Індекс-дефлятор – 147,7 %.

Визначте реальний ВВП 2013 р. відносно 2012 року і його реальне зростання до ВВП 2012 року.

Варіант 2

Спрогнозуйте чисельність зайнятих у промисловості, в сільському господарстві та інших галузях індексним методом, якщо :

Чисельність зайнятих у базисному періоді: в промисловості була – 1125 тис. ос.; в сільському господарстві – 534 тис. ос.; в інших галузях матеріального виробництва – 1291 тис. ос.; в невиробничих галузях – 1395 тис. ос.

Темпи зростання обсягів виробництва передбачаються в промисловості – 105,5 %, у сільському господарстві – 104,5 %. Продуктивність праці підвищиться в вказаних галузях відповідно на 10 % і 5 %.

В інших галузях матеріального виробництва чисельність зайнятих зменшиться на 0,5 % , у невиробничій сфері – збільшиться на 3,5 %.

Варіант 3

Чисельність зайнятого населення у працездатному віці в базовому році становила 18540 тис. осіб, що складає 90 % від загальної чисельності зайнятих та 80 % від загальної чисельності економічно активного населення. Темп приросту зайнятих працездатного віку у звітному році склав 1 %, а осіб старше працездатного віку 4 %. Чисельність безробітних у звітному році скоротилась на 28 %.

Визначити чисельність та темп приросту економічно активного населення країни у звітному році.

Варіант 4

Визначте можливий обсяг інвестицій в прогностному періоді, якщо: у базисному періоді обсяг ВВП склав 100 млрд. гр. од.; інвестиції в основний капітал 7,9 млрд. гр. од. У прогностному періоді передбачається зростання ВВП на 12 % і частки інвестицій у ВВП на 6 %. Обсяг іноземних інвестицій передбачається на рівні 7 % від внутрішніх інвестицій.

Варіант 5

Середньомісячна заробітна плата робітників і службовців зросте на 20 % в порівнянні з базисним роком, коли вона становила 1680 грн. З урахуванням діючих ставок податку на доходи громадян утримання становитимуть 15 % нарахованої заробітної плати. Темп росту цін на товари та тарифів на послуги, які надані робітникам і службовцям, обчислений в розмірі 108 % по відношенню до базисного року. Реальна заробітна плата робітників і службовців після сплати податків в базисному році очікується в розмірі 1569,5 грн.

Обчислити реальну заробітну плату робітників і службовців після сплати податків в прогностному році та темп її приросту в порівнянні з базисним роком.

Варіант 6

У таблиці 2.2 наведено певні економічні параметри національної економіки країни X за три роки.

Таблиця 2.2 – Вихідні дані

Рік	Грошова маса, млн. грн.	Швидкість обігу грошей, кількість оборотів за рік	Індекс цін, %
1	1000	6,0	100
2	1200	6,2	110
3	1500	6,5	130

Якою була динаміка номінального і реального ВВП:

- а) у другому році порівняно з першим;
- б) у третьому році порівняно з другим.

Варіант 7

Грошова маса в поточному році складає \$ 850 млрд. У наступному році прогнозується приріст ВВП на 7 %, інфляції на 9 %. Якою має бути грошова маса згідно монетарного рівняння І. Фішера і правила М. Фрідмена, якщо:

- а) швидкість обігу грошей не зміниться;
- б) швидкість обігу грошей подвоїться?

Варіант 8

Економіка країни характеризується такими даними: фактичний ВВП становить 4000 млрд грн. од.; потенційний ВВП – 4200 млрд грн. од.; гранична схильність до споживання дорівнює 0,8.

Визначити:

- а) на скільки повинні змінитися державні закупівлі для досягнення економікою країни рівноважного стану за умови, що інші показники залишаться незмінними;
- б) на скільки повинна змінитись величина податкових надходжень, щоб економіка країни досягла рівноважного стану.

Варіант 9

Фактичний ВВП країни X дорівнює 310 млрд. грн. ВВП за повної зайнятості дорівнює 350 млрд. грн. Податкові надходження становлять 15% від ВВП. Державні закупівлі товарів і послуг дорівнюють 45,5 млрд. грн., а державні трансфери – 2,2 млрд. грн.

Визначте:

- а) стан державного бюджету та його сальдо;
- б) як зміниться сальдо державного бюджету за умов повної зайнятості;

3 Контрольні питання

Таблиця 3.1 – Контрольні питання за варіантами розрахункової роботи

№ варіанту	Контрольні питання
0	1. Що таке державний борг країни та які його види розрізняють? 2. Охарактеризуйте показники боргової безпеки. 3. У чому полягає система управління зовнішнім боргом?
1	1. Сформулюйте різницю між дефлятором та індексом споживчих цін. 2. Ціни якого року приймаються до розрахунку реального ВВП? 3. Як розрахувати номінальний ВВП за певний період?
2	1. Які категорії осіб включаються до складу економічно неактивного населення? 2. Як обчислити продуктивність праці в національній економіці? 3. Як визначається рівень зайнятості?
3	1. Наведіть прикладі категорій осіб, які вибули зі складу робочої сили? 2. Як розрахувати природний рівень безробіття в економіці? 3. Кого включають до складу економічно активного населення?
4	1. Дайте визначення валових та чистих інвестицій. 2. В якому випадку можна судити про розширене відтворення в економіці? 3. Перелічіть основні напрями капітальних інвестицій в економіку.
5	1. Чим реальна заробітна плата відрізняється від номінальної? 2. Як обчислюється індекс споживчих цін? 3. Що розуміють під поняттям “споживчий кошик”?
6	1. В чому полягає зміст монетарного правила М. Фрідмена? 2. Чим номінальний ВВП відрізняється від реального ВВП? 3. Чим ланцюговий темп зростання відрізняється від базового?
7	1. Перелічіть основні грошові агрегати? 2. В чому полягає зміст експансивної грошової політики держави? 3. Що таке сеньйораж?
8	1. За яких умов бюджет вважається рівноважним? 2. Для чого застосовують мультиплікатор державних витрат? 3. Як обчислити податковий мультиплікатор?
9	1. Що включають у себе державні видатки? 2. Що розуміють під бюджетним профіцитом? 3. Які існують способи фінансування дефіциту державного бюджету?

Рекомендована література

Основна

1. Бодров В.Г. Державне регулювання економіки та економічна політика: Навчальний посібник / В.Г. Бодров, О.М. Сафронова, Н.І. Балдич; За ред. В.Г.Бодрова. – К.: Академвидав, 2010.– 520 с.
2. Заблоцький Б.Ф. Державне регулювання економіки: Навч. посібник. – К.: Новий світ–2000, 2009. – 582 с.
3. Калетнік Г.М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Г.М. Калетнік, А.Г. Мазур, О.Г. Кубай. – К.: Хай–Тек Прес, 2011. – 427 с.
4. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки в умовах глобалізації / Михасюк І.Р., Залого З.М., Сухай О.Є. / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН Вищої школи України І.Р. Михасюка: Монографія / ЛНУ імені Івана Франка. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2010. – 320с.
5. Bandelj N. Economy and State / N. Bandelj. – Cambridge: Polity Press, 2010. – 245 p.
6. Rothbard M. N. Man, Economy, and State with Power and Market / Rothbard M. N. – Alabama: Ludwig von Mises Institute: 2001. – 1438 p.
7. <http://www.economy.in.ua/> – сайт журналу “Економіка та держава”
8. <http://predator.stu/> – дані з бібліотеки електронних копій документів ЧНТУ
9. www.ukrstat.gov.ua/ – офіційний сайт Державної служби статистики України

Додаткова

1. Алимов О.М., Даниленко А.І., Трегобчук В.М. та ін. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: Монографія. – К.: Об’єднаний ін-т економіки НАН України, 2005. – 540 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб. У 2-х кн. Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, В.Б. Буняк та ін.]; За ред. С. Панчишина і П. Гостроверха. – 2006. – 723 с.
3. Василик О.Д., Павлюк К.В. Бюджетна система України: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
4. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Державне регулювання економіки: Навч. посібник. – Львів: “Магнолія 2006”, 2008. – 464 с.
5. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – 2-ге вид., доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – 440 с.
6. Державний сектор у системі управління та регулювання національним господарством : монографія / П.В. Круш, М.В. Шашина, О.П. Кавтиш. – К. НТУУ КПІ, 2010. – 416 с.
7. Дідівська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки: Навч.

посіб. – 4-те вид., випр. – К.: Знання, 2004. – 213 с.

8. Заблоцький Б.Ф. та ін. Економіка України: Державне регулювання економіки України: [Підруч. для екон. спец. вузів] / Заблоцький Б.Ф., Кокошко М.Ф., Смовженко Т.С.; За ред. Б.Ф. Заблоцького; Нац. банк України, Львів. комерц. акад. – Львів: ЛБК НБУ, 1997. – 578 с.

9. Заблоцький Б.Ф. Перехідна економіка: Посібник / Б.Ф. Заблоцький. – К.: Видавничий центр Академія, 2004. – 511 с.

10. Заблоцький Б.Ф. Розміщення продуктивних сил України. Національна макроекономіка: посібник / Б.Ф. Заблоцький. – К.: Академвидав, 2003. – 368 с.

11. Інфляція: суть, форми та її оцінка: навчальний посібник / Клименко О.В., Круш П.В. – К.: Центр учбової літератури. 2010. – 288 с.

12. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30.

13. Малий І., Диба М.І., Галабурда М.К. Держава і ринок: філософія взаємодії: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 358 с.

14. Манів З.О., Луцький І.М., Манів С.З. Регіональна економіка: Навчальний посібник. – Львів: “Магнолія 2006”, 2007. – 262 с.

15. Мельник А.Ф., Васіна А.Ю., Дудкіна О.П., Желюк Т.Л., Попович Т.М. Практикум з державного регулювання економіки: Навч. пос. / За ред. докт. екон. наук, проф. А.Ф. Мельник. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 334 с.

16. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки / За ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН вищої школи України І.Р. Михасюка. – Львівський національний університет ім. І. Франка. Підручник. Друге вид., випр. і доп. – К.: Атака, Ельга-Н, 2000. – 592 с.

17. Державне регулювання економіки: Підручник / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. 2-е вид. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. – 428 с.

18. Перехідна економіка: Підручник / В.М. Геєць, Є.Г. Панченко, Е.М. Лібанова та ін.; За ред. В.М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – 591 с.

19. Проблеми становлення інноваційної політики в Україні / Макаренко І.П., Трофимчук О.М., Кузьменко В.П. та ін. / За ред. Макаренка І.П. – К.: УІНСіР: Інститут еволюційної економіки, 2004. – 124 с.

20. Савченко А.Г. Макроекономічна політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 135 с.

21. Скрипник А.В. Державне регулювання економіки (податки, бюджет, корупція, вибори): Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 296 с.

22. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2006. – 176 с.

23. Стігліц, Джозеф Е. Економіка державного сектора / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. – К.: Основи, 1998. – 854 с.

24. Стратегія і тактика сталого розвитку / А.Г. Шапар, М.А. Ємець, П.І. Копач та ін.; За наук. ред. А.Г. Шапара. – Д., 2004. – 313 с.

25. Тодаро М. Экономическое развитие: Учебник: Пер с англ. / Под ред. С. Яковлева, Л. Зевина. – М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ. 1997. – 671 с.

Додаток А – Зразок оформлення титульного аркуша розрахункової роботи з дисципліни “Державне регулювання економіки”

Міністерство освіти і науки України

Чернігівський національний технологічний університет

Кафедра теоретичної та прикладної економіки

Розрахункова робота з дисципліни
“Державне регулювання економіки”

виконав:

студент групи: шифр групи

ПІБ студента

підпис

№ варіанту _____

перевірив:

ПІБ викладача

підпис

Чернігів ЧНТУ 201_